

PROF. P. ČIBIRAS BUVUSIO STUDENTO AKIMIS

PROF. P. ČIBIRAS FROM A STUDENT'S VIEWPOINT

Vytautas Triponis

VU MF Širdies ir kraujagyslių ligų klinika
Vilniaus miesto universitetinė ligoninė

Vilnius University, Clinic of Heart and Vascular Medicine
Vilnius City University Hospital

Buvusio 1960–1961 m. SMD pirmininko prof. V. Triponio prisiminimai apie ilgametį Medicinos fakulteto studentų mokslinės draugijos vadovą, Vilniaus medicinos draugijos garbės narį, Infekcionistų draugijos pirmininką prof. Povilą Čibirą.

Prof. P. Čibiras VU Medicinos fakulteto studentų mokslinės draugijos konferencijoje 1963 m.

Prof. Povilas Čibiras buvo iš tų Lietuvos šviesuolių, kurių gyvenimo kredo buvo „Tarnauti žmonėms ir gimtajam kraštui“. Štai paties prof. P. Čibiro, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto absolvento, žodžiai: „Gydytojo profesija man atrodė kilni, ir laikau didele laime juo būti Vilniaus krašte“. Dabartinio mąstymo terpėje ta idėja gali nuskambėti nesuprantamai. Mano kartos gydytojams, buvusiems šalia prof. P. Čibiro tokiu atstumu, koku gali būti studentas, šio dėstytojo asmenybė labai atitiko ir mano kartos jauno mediko aspiracijas. Jis imponavo dėmesiu ligoniams, gražiu bendravimu, labai dideliu kruopštumu renkant anamnezę, atsargumu vertinant klinikinius ir laboratorinius duomenis. Vadinamieji seminarai prie ligonio lovos buvo tikra klinikinio mąstymo mokykla. Mums nebuvo nejauku, kad prof. P. Čibiras bendrauja su mumis kaip su savo kolegomis, nelaikydamas mūsų žemesniais už save. Pokariu ir gerokai vėliau, o ir dabar šis bruožas labai būdingas Vilniaus medicinos aukštajai mokyklai.

Ilgą laiką prof. P. Čibiras vadovavo Medicinos fakulteto studentų mokslinei draugijai. Man, kaip šios draugijos pirminkui, teko keletą kartų dalyvauti Pabaltijo studentų mokslinės draugijos konferencijose. Kaip visada, profesorius buvo

Vytautas Triponis
VU MF Širdies ir kraujagyslių ligų klinika
Antakalnio g. 57, Vilnius
v.univasc@vnu.lt

labai santūrus, mažai kalbėdavo. Bet, nepaisant to, jo bendravimo su kolegomis iš kitų tuomečių sovietinių respublikų stilius buvo labai mielas. Vienas estų profesorius mums tyliai pasakė, kad mes turime labai vakarietišką SMD vadovą. Jo draugijoje studentams irgi buvo labai jauku. Buvimas su profesoriumi skatindavo mus pasitempti. Tuo metu visi studentai, nepriklausomai nuo jų mokslinio darbo srities ir temos, pranešimus skaitydavo vienoje salėje. Prof. P. Čibiras labai gražiai apibendrindavo visus pranešimus, parodydamas savo didelę erudiciją.

Idėja tarnauti savo kraštui neapsiribojo tik Vilnija, kuri, be abejo, visiems, kilusiems iš šios Lietuvos dalies ir baigusiems aukštuosius mokslus, buvo širdies skausmas, todėl pirmiausia okupuotai Vilnijai ir atsidavė Povilas Čibiras, tarnaudamas jos žmonėms ne tik kaip gydytojas, bet ir kaip visuomenės veikėjas. Reikia pasakyti, kad visi gydytojai, baigę Vilniaus universitetą, buvo aktyvūs visuomenės veikėjai. „Mes išaugome kovos su nutautinimu sąlygomis ir didžiavomės, kad esame tikrieji, nors ir pavergtieji Vilniaus šeimininkai“. Šis prof. P. Čibiro posakis išreiškė didžiulės lietuvių inteligentijos dalies santykį su savo gimtąja žeme. Lietuvių gydytojai, dirbdami Vilnijoje, vadovavosi gydytojo etikos kodeksu, suformuotu per daugelį šimtmečių pradedant Hipokratu: visiems ligoniams, nepriklausomai nuo jų tautybės ir jų socialinės padėties, medicinos pagalba yra vienoda. Kad šio principo laikytasi, liudija išleista prof. P. Čibiro knyga, kurioje jis nemažai vietos skiria lietuvių ligoninei Vilniuje *Lecznica litewska*. Joje gydėsi aukščiausio rango lenkų pareigūnai, nes ligoninė buvo moderniausia Vilniuje.

Prof. P. Čibiro tolerancija, jo nuolatinis svarstymas, įsitikinimas, kad ne viskas, kas juoda, yra tikrai juoda, juoda spalva gali turėti ir baltos. Tai labai būdingas jam bruožas, o iš tikrųjų tai bruožas, rodantis aukštą žmogaus inteligenciją.

Savo pranešime 1991 m. lapkričio 26 d. Medicinos fakulteto jubiliejaus proga profesorius apžvelgė tarpukario Vilniaus universiteto veiklą su jam būdingu nešališkumu ir teigiamybių ieškojimu labai nepalankioje politinėje situacijoje. Jis paminėjo daugybę dėstytojų, kurie buvo puikūs pedagogai ir mokslininkai, pastebėdamas, kad jiems kaip tik buvo svetimas šovinizmas, kad tarp jų buvo ne vienas, kuris palaikė lietuvius. Kaip visada, ir čia profesorius pasirodė diskutuojantis, paliekantis vietos klausytojo mintims. Apie senąjį Vilniaus Medicinos fakultetą, kuris buvo sukurtas įvairių tautybių žmonių, daugiausia prancūzų, vokiečių, italų, vėliau atvyko lenkų, prof. P. Čibiras pasakė, kad svarbiausia yra santykis su tuo kraštu ir jo žmonėmis ir ką jis davė Vilniaus universitetui, vyriausiajai Lietuvos Kunigaikštystės mokyklai, o ne tai, iš kur jis atvyko.

Per Vasario 16-ąją Rasų kapinėse profesorius ilgai pasakodavo apie Joną Basanavičių, pabrėždamas jo asmenybės jėgą, Vilniaus visuomenės reakciją į J. Basanavičiaus mirtį. Atrodė, kad visas Vilnius išėjo į gatves, nors spaudė 27 laipsniai šalčio. Visa Vilniaus visuomenė pagerbė Joną Basanavičių, turbūt ne visi už tai, kad jis kovojo už lietuvių, o už tai, jog ta kova buvo korektiška ir teisinga.

Profesorius P. Čibiro gyvenimas kupinas sunkių išgyvenimų, netekčių. Bet iš jo atsiminimų knygos matyti, kad jis nė trupučio nelaiko savęs kankiniu, viską priima kaip gyvenimo dialektiką. Jo atsiminimuose labai gerai ir iš arti matyti, kaip keičiasi Lietuvos visuomenė, netekusi savo šaknų ir stiprybės – kaimo. To proceso pasekmės tik dabar visu sunkumu skverbiasi į mūsų visuomenės gyvenimą.

Kam buvo lemta su juo susitikti, galėjo iš jo pasimokyti atsargumo, įžvalgumo, sąžiningumo bendraujant su draugais ir blogo linkinčiais, grynumo moksle ir svarbiausia – pasiaukojimo gydytojo profesijai.